

มาตรการทางศุลกากรสำหรับสินค้าที่เคลื่อนย้ายระหว่างไอร์แลนด์เหนือและ สหราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564

เมื่อระยะเวลาเปลี่ยนผ่านของการถอนสมาชิกภาพของสหราชอาณาจักรจากสหภาพยุโรป (EU) สิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2563 ไอร์แลนด์เหนือซึ่งดินแดนส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักรยังคงถือเป็นส่วนหนึ่งของตลาดภายใน (internal market) ของ EU ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสินค้า กล่าวคือ สินค้าที่เคลื่อนย้ายระหว่างไอร์แลนด์เหนือและประเทศสมาชิก EU จะยังคงได้รับยกเว้นภาษีศุลกากรและไม่มีการตรวจสอบสินค้าที่พรมแดนด้วยเหตุนี้ ไอร์แลนด์เหนืออาจถูกใช้แสวงหาผลประโยชน์ในฐานะศูนย์กระจายสินค้าจากดินแดนอื่น ๆ ของสหราชอาณาจักรไปยัง EU เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีศุลกากรและการตรวจสอบที่พรมแดน แต่ในขณะเดียวกันไอร์แลนด์เหนือเป็นดินแดนของสหราชอาณาจักรที่มีการเคลื่อนย้ายสินค้านี้ การจัดตั้งกลไกควบคุมสินค้าที่เคลื่อนย้ายระหว่างไอร์แลนด์เหนือและดินแดนอื่น ๆ ของสหราชอาณาจักรจึงอาจเป็นอุปสรรคต่อการค้าได้ ด้วยเหตุนี้ เมื่อเดือนตุลาคม 2562 สหราชอาณาจักรและ EU จึงได้จัดทำพิธีสารว่าด้วยไอร์แลนด์/ไอร์แลนด์เหนือ (ฉบับแก้ไข) (Revised Protocol on Ireland/Northern Ireland) เพื่อกำหนดมาตรการในการควบคุมสินค้าที่พรมแดนเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

Article 5(1) ของพิธีสารดังกล่าวกำหนดหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. สินค้าที่นำเข้ามายังไอร์แลนด์เหนือโดยตรงจากสหราชอาณาจักรได้รับยกเว้นภาษีศุลกากร หากเป็นสินค้าที่ไม่ถือว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะถูกเคลื่อนย้ายต่อไปยัง EU ไม่ว่าจะถูกแปรรูปเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าอื่นหรือไม่ก็ตาม
2. ส่วนในกรณีที่สินค้าถูกนำเข้ามายังไอร์แลนด์เหนือโดยตรงจากนอก EU หรือจากนอกสหราชอาณาจักร ให้ใช้อัตราภาษีศุลกากรของสหราชอาณาจักร หากเป็นสินค้าที่ไม่ถือว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะถูกเคลื่อนย้ายต่อไปยัง EU ไม่ว่าจะถูกแปรรูปเป็นส่วนหนึ่งของสินค้าอื่นหรือไม่ก็ตาม

ทั้งนี้ พิธีสารดังกล่าวไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์สำหรับพิจารณาว่า สินค้านั้นเป็นสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกเคลื่อนย้ายต่อไปยัง EU หรือไม่ ด้วยเหตุนี้ สหราชอาณาจักรและ EU จึงดำเนินการเจรจาตกลงในประเด็นดังกล่าวและบรรลุความตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2563¹

¹ Decision No 4/2020 of the Joint Committee established by the Agreement on the Withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community

ตาม Article 2 และ Article 3 ของความตกลงดังกล่าว สินค้าที่ไม่ถือว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะถูกเคลื่อนย้ายต่อไปยัง EU คือ สินค้าที่มีลักษณะดังนี้

1. เป็นสินค้าที่ไม่ถือว่าเป็นสินค้านำมาแปรรูปเพื่อการค้า (non-commercial processing) กล่าวคือ

1.1 ผู้นำเข้ามีผลประกอบการน้อยกว่า 500,000 ปอนด์ ในปีงบประมาณล่าสุดที่สิ้นสุดลง หรือ

1.2. การแปรรูปเกิดขึ้นในไอร์แลนด์เหนือโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.2.1 เพื่อจำหน่ายอาหารให้ผู้บริโภคขั้นสุดท้ายในสหราชอาณาจักร

1.2.2 เพื่อผู้นำเข้าใช้ในการก่อสร้าง โดยสินค้านั้นเป็นส่วนถาวรของโครงสร้างที่ก่อสร้างและตั้งอยู่ในไอร์แลนด์เหนือ

1.2.3 เพื่อผู้นำเข้าในไอร์แลนด์เหนือจัดส่งโดยตรงให้แก่ผู้รับในภาคบริการด้านสาธารณสุข

1.2.4 เพื่อใช้ในกิจกรรมที่ไม่แสวงหาผลกำไรในไอร์แลนด์เหนือโดยผู้นำเข้าไม่จำหน่ายสินค้านั้นต่อในภายหลัง หรือ

1.2.5 เพื่อผู้นำเข้าใช้เป็นอาหารสัตว์ขั้นสุดท้ายในสถานที่ที่ตั้งอยู่ในไอร์แลนด์เหนือ

2. ในกรณีที่สินค้าที่ถูกนำเข้ามาในไอร์แลนด์เหนือโดยตรงจากสหราชอาณาจักร สินค้านั้นมีลักษณะดังนี้

2.1 เป็นสินค้าที่ต้องอากรในอัตราร้อยละ 0 ตามอัตราภาษีศุลกากรร่วมของ EU หรือ

2.2 ผู้นำเข้าได้รับอนุญาตตามเกณฑ์ที่กำหนดให้นำเข้าสินค้านำเข้าไอร์แลนด์เหนือเพื่อจำหน่ายให้กับหรือใช้ในขั้นสุดท้ายโดยผู้บริโภคนขั้นสุดท้ายที่อยู่ในสหราชอาณาจักร รวมถึงในกรณีที่สินค้านำมาแปรรูปโดยไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้าก่อนนำมาจำหน่ายให้กับหรือใช้ในขั้นสุดท้ายโดยผู้บริโภคนขั้นสุดท้าย

3. ในกรณีที่สินค้าที่ถูกนำเข้ามาในไอร์แลนด์เหนือโดยตรงจากนอก EU หรือจากนอกสหราชอาณาจักร สินค้านั้นมีลักษณะดังนี้

3.1 เป็นสินค้าที่ต้องอากรตามอัตราภาษีศุลกากรร่วมของ EU ที่ไม่เกินอัตราที่จัดเก็บตามอัตราภาษีศุลกากรของสหราชอาณาจักร หรือ

3.2 ผู้นำเข้าได้รับอนุญาตตามเกณฑ์ที่กำหนดให้นำเข้าสินค้านำเข้าไอร์แลนด์เหนือเพื่อจำหน่ายให้กับหรือใช้ในขั้นสุดท้ายโดยผู้บริโภคนขั้นสุดท้ายที่อยู่ในไอร์แลนด์เหนือ (รวมถึงในกรณีที่สินค้านำมาแปรรูปโดยไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้าก่อนนำมาจำหน่ายให้กับหรือใช้ในขั้นสุดท้ายโดยผู้บริโภคนขั้นสุดท้าย) และภาษีตามอัตราภาษีศุลกากรร่วมของ EU และตามอัตราภาษีศุลกากรของสหราชอาณาจักรมีความแตกต่างกันน้อยกว่าร้อยละ 3 ของราคาศุลกากรของสินค้า

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าจากไอร์แลนด์เหนือไปยังสหราชอาณาจักรนั้น สหราชอาณาจักรได้กำหนดให้สินค้าที่อยู่ในเกณฑ์ (qualifying status)

1. ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2564 สินค้าที่มีคุณสมบัติ (qualifying goods) กล่าวคือ สินค้าที่มีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีในไอร์แลนด์เหนือ สามารถเข้าถึงตลาดภายในของสหราชอาณาจักรได้อย่างไม่มีข้อจำกัด (unfettered access) กล่าวคือ ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรและไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าขาออก

2. ตั้งแต่ครึ่งปีหลังของปี 2564 เป็นต้นไป สหราชอาณาจักรจะกำหนดให้เฉพาะผู้ประกอบการของไอร์แลนด์เหนือที่มีคุณสมบัติ (qualifying traders) สามารถขนส่งสินค้าผ่านท่าอากาศยานหรือท่าเรือโดยไม่ต้องเสียภาษีศุลกากรและไม่ต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ ไม่ว่าจะขนส่งมายังสหราชอาณาจักรโดยตรงหรือผ่านสาธารณรัฐไอร์แลนด์

เมื่อสินค้าที่มีคุณสมบัติเข้ามายังสหราชอาณาจักรแล้ว จะสามารถวางขายในตลาดสหราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติใด ๆ อีก อย่างไรก็ตาม อาจมีการเปลี่ยนแปลงบางประการเฉพาะสินค้าบางประเภทที่มีอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม

ผู้ที่สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสารฉบับเต็มได้ ดังนี้

1. Revised Protocol on Ireland/Northern Ireland: <https://bit.ly/2WA8pxl>
2. Decision No 4/2020 of the Joint Committee established by the Agreement on the Withdrawal of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland from the European Union and the European Atomic Energy Community: <https://bit.ly/3h6N7kY>
3. Northern Ireland Protocol - Command Paper: <https://bit.ly/3p7TMOC>